Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

21 501-07 Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1353 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 april 2016

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en informele Ecofin van 22 en 23 april te Amsterdam.
Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

kst-21501-07-1353
ISSN 0921 - 7371
'S-Gravenhage 2016

Geannoteerde Agenda ten behoeve van de Eurogroep en informele Ecofin van 22 en 23 april 2016 te Amsterdam

Eurogroep

Griekenland

Document: Niet van toepassing
Aard bespreking: Gedachtewisseling
Besluitvormingsprocedure: Niet van toepassing
Toelichting: De Eurogroep zal spreken over de laatste stand van zaken rondom de gesprekken die plaatsvinden tussen de Griekse autoriteiten en de instituties (de Europese Commissie, het ESM en de Europese Centrale Bank, het IMF is betrokken bij de gesprekken maar neemt nog niet formeel deel aan het programma) over het afronden van de eerste voortgangsmissie. De instituties zijn op 2 april jl. teruggekeerd naar Athene om de voortgangsmissie te hervatten, met als doel deze af te ronden. Onderdeel van deze voortgangsmissie is om overeenstemming te bereiken over een breed hervormingspakket bestaande uit o.a. een hervorming van het pensioenstelsel, een hervorming van de inkomstenbelasting, het opzetten van het privatiseringsfonds, afspraken over de verkoop van *non-performing loans* en hervormingen van de energiemarkt. In februari en maart vonden de eerste gesprekken plaats als onderdeel van deze eerste voortgangsmissie. In maart is door de instituties en de Griekse autoriteiten geconcludeerd dat er significante vooruitgang was geboekt in het uitwerken van de hervormingen, maar verder werk is nodig om tot een definitief pakket te komen. Bij succesvolle afronding van de eerste voortgangsmissie kan er een tranche beschikbaar komen voor uitkering aan Griekenland.
Het IMF is steeds betrokken bij de gesprekken tussen de instituties en de Griekse autoriteiten tijdens de voortgangsmissie, maar neemt nog niet formeel deel aan het derde leningenprogramma. Zoals door het IMF (verklaring van 14 augustus 2015) aangegeven ziet het IMF verdere structurele hervormingen, budgettaire maatregelen en een houdbare schuld als voorwaarden voor formele deelname aan het Griekse leningenprogramma. Ook in dit licht is het van belang dat de instituties met de Griekse autoriteiten doorwerken aan een voldoende ambitieus hervormingspakket. Zoals afgesproken in de Eurogroep van 14 augustus 2015 (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1295) (en in lijn met de Eurozonetop van 12 juli) is de Eurogroep bereid om te spreken over mogelijke additionele maatregelen voor een duurzame schuldhoudbaarheid in Griekenland. In de Eurogroep zal hier pas over besloten worden nadat overeenstemming is bereikt tussen de Griekse autoriteiten en de instituties over het hervormingspakket behorende bij de eerste voortgangsmissie.

Thematische discussie over groei en banen – insolventie

Document: Niet van toepassing
Aard bespreking: Gedachtewisseling
Besluitvormingsprocedure: n.v.t.
Toelichting: In januari heeft de Eurogroep gesproken over het belang van goede insolventieraamwerken voor de eurozone. Gezien de brede steun voor het belang van goede efficiënte insolventieraamwerken voor de afbouw van bestaande schulden en het aanmoedigen van investeringen heeft de Eurogroep de EWG gevraagd te werken aan standaarden/principes gericht op de efficiency van nationale insolventieraamwerken. Deze Eurogroep zal gericht zijn op het bereiken van overeenstemming over een aantal principes die kunnen worden gebruikt als handvat voor het verbeteren van nationale insolventieraamwerken. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan beschikbaarheid van procedures voor tijdige herstructurering, effectieve toegang tot onderpand voor kredietverleners met zekerheden en heldere regels voor grensoverschrijdende

insolventie. Daarnaast zal worden gesproken over de mogelijkheid op basis van beschikbare data de verbetering in insolventieraamwerken te volgen en periodiek te bespreken in de Eurogroep, idealiter via een benchmark gericht op bijvoorbeeld snelheid, voorspelbaarheid en/of kosten van procedures. Met een benchmark kan een duidelijk communiceerbaar doel worden gesteld dat kan leiden tot convergentie naar het beste voorbeeld. Het is daarbij cruciaal dat een benchmark voor insolventie voldoende ambitieus is.

SSM hearing – SSM jaarverslag
Document: SSM jaarverslag
https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssmar2015.nl.pdf
Aard bespreking: presentatie
Besluitvormingsprocedure: n.v.t.
Toelichting: In het kader van verantwoording over haar toezichttaken stuurt de ECB jaarlijks een verslag van haar werkzaamheden aan de Raad, de Eurogroep, het Europees Parlement en de Europese Commissie. De ECB heeft eind maart haar verslag gepubliceerd waarin de ECB in gaat op de werkzaamheden in 2015 en een vooruitblik geeft op de werkzaamheden en prioriteiten in 2016. Danièle Nouy, voorzitter van de Supervisory Board van de ECB, zal in de Eurogroep het verslag presenteren. Veel van de in 2015 geïdentificeerde prioriteiten, zoals de geharmoniseerde toepassing van de nationale opties en discreties die er voor moeten zorgen dat het kapitaal van banken van gelijkwaardige kwaliteit is, blijven ook in 2016 een prioriteit. In aanvulling op de (lange termijn) prioriteiten die de ECB voor 2015 had gesteld, zal de ECB in 2016 tevens gaan kijken naar liquiditeitsrisico's. Naar verwachting zullen lidstaten, net als Nederland, de door de ECB gestelde prioriteiten onderschrijven.

Follow-up opties en discreties in bankentoezicht
Documenten: Publieke consultatie ECB:
https://www.bankingsupervision.europa.eu/legalframework/publiccons/html/reporting_options.en.html
Verordening ECB:
https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/legal/pdf/oj_jol_2016_078_r_0011_nl_txt.pdf
Aard bespreking: gedachtewisseling
Besluitvormingsprocedure: n.v.t.
Toelichting: De ECB zal een toelichting geven bij het werk dat binnen het SSM plaatsvindt over het geharmoniseerd toepassen van 122 opties en discreties die bestaan *voor toezichthouders* in het Europese kapitaaleisenraamwerk voor banken (CRD-IV/CRR). Op basis van een publieke consultatie, heeft het SSM hierover inmiddels eerste concrete besluiten gepubliceerd op 24 maart jl. Het SSM is daarnaast van plan binnenkort een volgende consultatie te starten over de harmonisatie van een kleiner aantal andere toezichthouderopties en -discreties.
Daarnaast zouden de 45 nationale opties en discreties *voor lidstaten* die onderdeel zijn van CRD-IV/CRR, ook verder kunnen worden geharmoniseerd. Dit kan uitsluitend middels aanpassingen in de richtlijn en verordening kapitaalvereisten (CRD-IV/CRR). Over de mate waarin hier verdere stappen gezet moeten worden, zal worden gesproken. Nederland is voorstander van het zetten van verdere stappen op dit onderwerp, in aanvulling op het werk dat het SSM al heeft gedaan. Dit leidt tot een meer gelijk speelveld, betere vergelijkbaarheid van o.a. de kapitaalposities tussen banken en minder complex toezicht.
Op technisch niveau worden de mogelijkheden hiertoe op dit moment door de Commissie en de lidstaten verkend. Het krachtenveld verschilt per optie. Wel delen lidstaten de insteek van Nederland dat het zetten van verdere stappen op dit dossier ook van belang kan zijn om risico's binnen de bankenunie verder te verminderen.

Terugkoppeling G7
Document: N.v.t.
Aard bespreking: Terugkoppeling
Besluitvormingsprocedure: n.v.t.
Toelichting: Tijdens de Eurogroep zal een korte terugkoppeling plaatsvinden van de G7-bijeenkomst, die en marge van de IMF-Voorjaarsvergadering wordt gehouden. De Minister neemt in zijn rol als Eurogroepvoorzitter deel aan deze bijeenkomst. Op het moment van schrijven is de agenda nog niet bekend.

Informele Ecofin[1]

Lunchdiscussie over de Europese begroting
Document: Niet van toepassing.
Aard bespreking: Tijdens de informele lunch wordt gediscussieerd (gedachtewisseling) over de voorspelbaarheid van de Europese begroting en de mate waarin het huidige Meerjarig Financieel Kader (MFK; 2014–2020) budgettair kan reageren op omstandigheden die niet waren voorzien bij het vaststellen van het MFK. De Ministers wordt gevraagd naar verbeteringen voor het vergroten van de voorspelbaarheid van de Europese begroting. Voorbeelden van verbeteringen zijn het verminderen van het aantal aanvullende begrotingen, het verbeteren van de beschikbaarheid van informatie over de begroting en het verkorten van de verificatiecyclus voor het vaststellen van het bruto nationaal inkomen (bni; grondslag voor de vaststelling van de omvang van een deel van de nationale afdrachten)[2].

Het MFK is vastgesteld voor een periode van zeven jaar. Onvoorziene omstandigheden en uitgaven kunnen ingepast worden in het MFK door bijvoorbeeld herschikking, de inzet van marges of de inzet van de speciale instrumenten. Voorgaande onvoorziene omstandigheden – bijvoorbeeld additionele uitgaven voor het Cohesiebeleid (2014) of het oprichten van het Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI; 2015) – en de huidige migratiecrisis beperken de budgettaire ruimte binnen het MFK om hierop te kunnen reageren.

De discussie over het MFK en onvoorziene omstandigheden zal zich richten op de vraag in welke mate het huidige MFK (nog) geschikt is om huidige en toekomstige onvoorziene uitgaven op te vangen, en op de vraag op welke wijze de mogelijkheden om te reageren op onvoorziene omstandigheden verbeterd of uitgebreid kunnen worden. Vice-voorzitter van de Europese Commissie Georgieva zal de discussie inleiden.

Sinds de vaststelling van het huidige MFK is de discussie over het MFK en onvoorziene omstandigheden in de Raad niet meer gevoerd; het krachtenveld kan worden geschetst aan de hand van de discussie. Het Europees Parlement is van mening dat het MFK in omvang opgehoogd moet worden om beter te kunnen reageren op onvoorziene omstandigheden. De Europese Commissie kan mogelijke uitkomsten van de discussie meenemen in de tussentijdse evaluatie van het MFK. De Europese Commissie presenteert de tussentijdse evaluatie in 2016.

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.
[2] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Versterking bankenunie (prudentiële behandeling staatsobligaties)
Document: Niet van toepassing
Aard bespreking: Gedachtewisseling
Besluitvormingsprocedure: Niet van toepassing
Toelichting: Bij dit agendapunt wordt met name gesproken over de manier waarop investeringen in staatsobligaties worden behandeld in de regelgeving voor banken[3]. Deze bespreking vindt plaats op basis van een presentatie van de voorzitter van een hoogambtelijke EU-werkgroep die zich de afgelopen periode over dit onderwerp heeft gebogen. De (voorlopige) resultaten van deze groep zullen worden gepresenteerd, waarna een discussie plaatsvindt.

De huidige regelgeving stelt dat banken niet of nauwelijks kapitaal hoeven aan te houden voor investeringen in staatsobligaties. Ook worden aan de hoeveelheid staatsobligaties die banken van één overheid mogen aanhouden, geen beperkingen gesteld. Daarom zal onder meer gesproken worden over de opties om de regelgeving aan te passen. Ook wordt besproken of dit onderwerp opgepakt zou kunnen worden binnen de context van de bankenunie, of dat dit juist EU-breed of mondiaal zou dienen te gebeuren. Doel van de bespreking op de informele Ecofin is om ministeriële sturing te geven aan het Europese vervolgwerk op dit dossier. Enkele lidstaten – waaronder Nederland – vinden het belangrijk dat op dit dossier concrete stappen worden gezet om risico's in de bancaire sector verder terug te dringen. Andere lidstaten willen hier geen hervormingen doorvoeren of alleen indien hier in het Bazelse Comité eerst op mondiaal niveau afspraken over gemaakt zouden worden.

Panama papers
Document: n.v.t.
Aard bespreking: Gedachtewisseling
Besluitvormingsprocedure: n.v.t.
Toelichting: In de Panama Papers, waarover wordt gepubliceerd door een internationaal consortium van journalisten, wordt aandacht besteed aan offshore structuren opgezet door organisaties en particulieren met als doel belastingontduiking, -fraude en witwassen. In de aandacht staan de personen en organisaties die deze constructies opzetten alsmede de bedrijven die hen hierin bijstaan. Nederland heeft aangegeven de Panama Papers als onderwerp op de agenda van de informele Ecofin te zetten. Verder heeft Nederland aan de Europese Commissie gevraagd een overzicht te geven in de internationale initiatieven ter bestrijding van belastingontduiking, -fraude en witwassen. Bijgevoegd aan de geannoteerde agenda is de briefwisseling die met de Europese Commissie hierover heeft plaatsgevonden[4].

Sustainable Finance
Document: n.v.t.
Aard bespreking: Gedachtewisseling
Besluitvormingsprocedure: n.v.t.
Toelichting: *Sustainable finance* is een verzamelterm voor diverse activiteiten die tot doel hebben de bijdrage van de financiële sector aan een duurzame economische en financiële ontwikkeling te vergroten. Momenteel loopt een aantal internationale trajecten met betrekking tot *sustainable finance*. Zo kijkt een werkgroep van de G20 naar mogelijke belemmeringen voor investeringen in duurzaamheid. Daarnaast ontwikkelt een werkgroep van de *Financial Stability Board* (FSB) eenduidige transparantiestandaarden. Eenduidige standaarden dragen

[3] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.
[4] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

onder andere bij aan een betere vergelijkbaarheid van «groene» investeringen en maken het mogelijk voor toezichthouders om klimaatstresstesten af te nemen bij financiële instellingen. Tot slot heeft het *United Nations Environment Programme* (UNEP) in oktober 2015 een rapport over dit onderwerp gepubliceerd. Nederlandse financiële instellingen hebben, onder coördinatie van het *Sustainable Finance Lab*, input geleverd voor het UNEP-rapport.

Tijdens de Informele Ecofin zal van gedachten worden gewisseld over deze onderwerpen[5]. De Nederlandsche Bank (DNB) zal de discussie inleiden.

Doel van de Ecofin-bespreking is *sustainable finance* als onderwerp breder in de Europese Unie te agenderen en daarbij een link te leggen met internationale trajecten (in G20 en FSB). Daarbij wordt ook de rol van toezichthouders besproken. Nederland onderschrijft dat financiële instellingen een belangrijke, positieve bijdrage kunnen leveren aan een duurzame ontwikkeling. Daarbij kan een link gelegd worden met de investeringsagenda van de Kapitaalmarktunie. De Nederlandse overheid zet actief in op duurzaamheidsaspecten door onder meer deel te nemen aan het iMVO-convenant dat gesloten wordt door banken, overheid, bonden en NGO's.

Stabiliteits- en Groeipact
Document: n.v.t.
Aard bespreking: Gedachtewisseling
Besluitvormingsprocedure: n.v.t.
Toelichting: De Ecofinraad zal een informele gedachtewisseling houden over manieren om het SGP eenvoudiger en voorspelbaarder te maken[6]. Aanleiding voor deze discussie is het door meerdere lidstaten gedeelde beeld dat door steeds verdere uitwerking van de regels de complexiteit is toegenomen. Een voorbeeld hiervan is het feit dat lidstaten getoetst worden op meerdere indicatoren waarbij niet altijd duidelijk is welke indicator leidend is. De problematiek wordt versterkt door de centrale rol van één van deze indicatoren, het structureel saldo. De volatiliteit en niet-observeerbaarheid van het structureel saldo maakt het moeilijk om op deze variabele te sturen.[7] Dit doet af aan de voorspelbaarheid van het oordeel over de begroting van lidstaten. De Europese Commissie heeft in haar mededeling van 21 oktober 2015 inzake stappen naar voltooiing van de EMU aangegeven binnen de bestaande regels de helderheid te willen vergroten en de complexiteit te verminderen. Eén van de voorstellen van de Commissie was om de beoordeling van lidstaten meer te laten afhangen van één praktische indicator. Zoals aangegeven in de kabinetsreactie op de mededeling van de Commissie (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1051), is Nederland voorstander van vermindering van complexiteit op dit punt. Hierbij moet wel gekozen worden voor een werkbare en voorspelbare indicator waar lidstaten daadwerkelijk op kunnen sturen. De Ecofinraad zal daarom spreken over de mogelijkheid om lidstaten te beoordelen aan de hand van een dergelijke praktische indicator. Verschillende studies wijzen op de voordelen van het werken met een uitgavenregel. Een voordeel van een uitgavenregel is dat de ontwikkeling van de overheidsuitgaven in grotere mate dan het structureel saldo onder controle is van de lidstaat zelf.

Een tweede onderwerp van discussie tijdens de informele Ecofinraad is de vraag of in de beoordeling van lidstaten een grotere focus zou moeten

---

5 Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.
6 Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.
7 Zie ook Miljoenennota 2016 (Kamerstuk 34 300, nr. 1), p. 63, box 3.3.1.

liggen op begrotingsplannen voor de middellange termijn. Nederland is hier voorstander van. Meerjarige begrotingsplannen kunnen in potentie de kwaliteit van de overheidsfinanciën verbeteren. Voorwaarde is wel dat deze plannen passen binnen de vereisten van het SGP en dat getoetst wordt of lidstaten hun meerjarige plannen uitvoeren en tussentijdse doelstellingen worden gehaald.

Wat beide denkrichtingen betreft gaat het om een eerste informele discussie. Gezien de breed gedeelde problematiek rondom het structureel saldo kunnen meerdere lidstaten naar verwachting een eerste discussie over een grotere rol voor een alternatieve centrale indicator ondersteunen. Aandachtspunt voor sommige lidstaten is mogelijk dat stappen om het SGP te versimpelen wel binnen de bestaande regelgeving moet passen, waarbij het behalen van de middellangetermijndoelstelling (MTO, uitgedrukt als structureel tekort of overschot) een centrale rol heeft in de preventieve arm.

Aanpak BTW-fraude
Document: Onlangs verschenen: btw actieplan (hierover volgt binnenkort het BNC-fiche) http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/action_plan/com_2016_148_en.pdf
Aard bespreking: n.v.t
Besluitvormingsprocedure: n.v.t.
Toelichting: Op de informele Ecofinraad van 23 april staat de aanpak van btw-fraude op de agenda[8]. Nederland behoort tot die landen in de EU met de laagste VAT GAP (dit is het verschil tussen de theoretische VAT-opbrengst en daadwerkelijk opbrengst). In Nederland is deze 4%, maar er zijn ook landen met een verschil van 41%. Ook in het 7 april 2016 gepubliceerde VAT Action Plan is de btw-fraudebestrijding één van de speerpunten van de Europese Commissie. Aan de hand van een geabstraheerde casus zal inzicht worden geven hoe Nederland de btw-fraude nu aanpakt. Door het steeds verder optimaliseren van de analyse van beschikbare gegevens kan de fraude nog sneller worden gedetecteerd en opgespoord. Zo kunnen verliezen vroegtijdig worden voorkomen of worden beperkt.

Onze nationale aanpak zou op Europees niveau kunnen functioneren als een geautomatiseerde analyse op reeds beschikbare informatie in VIES (EU btw-database) zou kunnen worden benut. Door middel van een bepaalde analyse tool worden alle EU btw-data geautomatiseerd gecombineerd met reeds geïdentificeerde fraudenetwerken. De fase van tijdrovende handmatige afhandeling van inlichtingenverzoeken aan en door een andere lidstaat wordt hiermee overbodig. Eerdere pilots waar Nederland aan mee heeft gedaan waren veelbelovend. Niet alle lidstaten zijn echter even enthousiast over een dergelijke IT-aanpak.

Doel van de informele Ecofin is om met andere lidstaten van gedachten te wisselen over deze IT-aanpak en hopelijk stappen te kunnen zetten zodat ook zoveel mogelijk landen uiteindelijk mee gaan doen.

---

[8] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.